

Millî Kültür Araştırmaları Dergisi (MİKAD) / Cilt 9 - Sayı 1

Birinci Yazar: Prof. Dr. Hava ÖZKAN, Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik,
havaoran@atauni.edu.tr ORCID ID: 0000-0001-7314-0934

İkinci Yazar: Arş. Gör. Tuğçenur DOĞAN, Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi,
yilmaz@atauni.edu.tr ORCID ID: 0000-0003-1977-5714

Üçüncü Yazar: Arş. Gör. Şeyma AYDIN, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi,
seyma.aydin@ahievran.edu.tr ORCID ID: 0000-0003-2960-6164

Dördüncü Yazar: Arş. Gör. Şerife ÇAMURCU, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Çocuk Gelişimi, scamurcu@aybu.edu.tr ORCID ID: 0000-0002-7307-1235

Atıf: Özkan, H., Doğan, T., Aydın, Ş., & Çamurcu Ş. (2025). Üniversite Öğrencilerinin Baby Shower Partisine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Millî Kültür Araştırmaları Dergisi, 9 (1), s. 46-56

Gönderim ve Kabul Tarihi: 20 Nisan 2025 / 30 Mayıs 2025

Araştırma Makalesi

ISSN: 2587-1331

DOI: 10.55774/mikad.1679300

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mikad>

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BABY SHOWER PARTİSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öz

Düğün, nişan ve doğum insan hayatının önemli dönüm noktalarındandır. Son yıllarda sıklıkla görülen Baby shower partileri ülkemizde de sıklıkla görülmeye başlanmıştır. Özellikle sosyal medyanın etkisiyle hızla yaygınlaşmıştır. Bu araştırma, sosyal medyayı sıklıkla kullanmaları sebebiyle üniversite öğrencileriyle yapılmıştır. Araştırmada Baby Shower partisine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2021- 2022 eğitim öğretim yılında 141'i kız 39'u erkek öğrenci olmak üzere toplam 180 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, katılımcıların baby shower partisine yönelik görüşlerinin alındığı Anket Formu kullanılmıştır. Katılımcıların %78.3'ünün kız öğrenci olduğu, %7.7'sinin baby shower partisine katıldığı, %92.8'inin baby shower partisine katılmadığı, %45.8'inin baby shower partisinin

yapılma nedeni olarak sosyal medya kullanımının etkili olduğunu belirtmişlerdir. Son yıllarda küreselleşmenin etkisiyle toplumumuzda doğum ritüelleri değişime uğramıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, baby shower, ritüeller, sosyal medya, küreselleşme

EVALUATION OF UNIVERSITY STUDENTS' OPINIONS ON BABY SHOWER PARTY

Abstract

Weddings, engagements and births are important milestones in human life. Baby shower parties, which have been seen frequently in recent years, have also started to be seen frequently in our country. They have become widespread especially with the influence of social media. This research was conducted with university students because they use social media frequently. The aim of the research was to evaluate their views on the baby shower party. The study group consists of a total of 180 university students, 141 of whom are girls and 39 of whom are boys, in the 2021-2022 academic year. The Survey Form, which was used to collect the participants' views on the baby shower party, was used as the data collection tool in the research. It was stated that 78.3% of the participants were girls, 7.7% attended the baby shower party, 92.8% did not attend the baby shower party, and 45.8% stated that social media use was effective as the reason for the baby shower party. In recent years, birth rituals have changed in our society due to the influence of globalization.

Keywords: Culture, baby shower, rituals, social media, globalization

GİRİŞ

Törenler ve ritüeller insan hayatında oldukça önemli bir yere sahiptir (İmmer black, 2020: 912). İnsanlar hayatlarındaki önemli gün, hafta ya da geçiş dönemlerinde bir araya gelip beraber kutlama-eğlence yaparak, dostluk, arkadaşlık ve akrabalık bağlarını kuvvetlendirirler. Doğum eylemi de hayatın önemli geçiş evrelerinden biridir. Gerçekleşen doğum ile birçok ritüel meydana gelmektedir (Baysan, 2020: 272). Bu ritüellerin bazılarının geçmişle bağını sıkı bir biçimde koruduğu görülürken bazılarının ise toplumsal dinamiğin içinde zamana ve mekana bağlı olarak yeniden şekillendiği görülmektedir (Tanyıldızı, 2015: 1082). Geleneksel törenlere loğusa gecesi, ana gecesi, kırklama, diş bulguru, ad verme, saç kesme, doğum günü gibi pratikler örnek verilirken; hastane odası süsleme organizasyonu, lohusalık ve bebek armağanları, doğum günlerinde hazırlanan armağanlar, pasta patlatma, baby shower partisi gibi pratikler de değişen ve modernleşen törenlere örnek olarak gösterilmektedir (Altaş, 2018a: 141).

Küreselleşmenin etkisiyle farklı kültür ve medeniyetlere ait uygulamalar başka kültürler tarafından da benimsenmektedir. Farklı kültürlerle ait çocuk bakım uygulamaları, annelik, çocuk yetiştirme tutumları, çocuğa ilişkin kutlamalar ve hediyeleşme gibi pratikler başka kültürler tarafından da uygulanmaktadır. Ülkemizde de popüler kültürün etkisiyle geleneksel ritüeller ile birlikte farklı uygulamalar da tercih edilmeye başlamıştır. İnsanların gelenekleri zaman içinde çeşitli tarzlarda şekillendirip değiştirdiği olgusunu düşündüğümüzde bu, son derece doğal bir süreçtir (Miller, 2010: 44). Bu değişimin insanların farklı kültürlerle özenme, gıpta etme ya da

tam tersi olarak özenme durumlarından kaynaklandığı görülmüştür. Annelerin bu tür uygulamaları tercih etme nedenleri arasında; heves, gösteriş, anı biriktirme, moda ve yaşam tarzı olduğu belirtilmiştir. (Altaş, 2018a: 146). Günümüz toplumlarında da “bebek kutlama partisi” ya da “bebeğe hazırlık partisi” isimleriyle bu tür partiler yaygınlık göstermektedir (Töret, 2017: 138).

Uzun yıllardır Amerika’da geleneksel bir şekilde kutlanan “baby shower partisi”, Türkçe’ye “bebek için hediye yağmuru” şeklinde çevrilmiştir (Töret, 2017: 142). Baby shower geçmişten günümüze birçok kültürde görülmüştür. Fakat ortaya çıkışı hakkında farklı görüşler ileri sürülmüştür. İlk olarak Antik Roma toplumunda ortaya çıktığı ve o zamandan bugüne kutlana geldiği bilinmektedir. O dönemde yapılan kutlamalar, anne adaylarına yöneliktir. İkinci görüşe göre, baby shower partileri 18.yy’da Almanya’da yalnızca kadınların katıldığı bir çay partisi olarak ortaya çıkmıştır. Üçüncü görüş baby shower partilerinin, 19.yy sonlarında, Viktorya dönemi kadınlarının bebek bekleyen annelere yaptığı bir çay partisi olduğuna yöneliktir. Dördüncü görüş ise, ABD’de dünya savaşı sonrası doğum sayılarının hızla artış gösterdiği dönemde ortaya çıktığına yöneliktir (Ortakçı, 2013: 18). İlk olarak nerde görüldüğü hakkında farklı görüşler olsa da yapılış gayesinin anne adayını ruhsal olarak rahatlatmak, hediyelerle mutlu etmek ve bebeğin ilk aylardaki maddi ihtiyaçlarına destek olmak olduğu görülmüştür (Hryciuk, 2010: 489, Fischer, 1993: 320).

Baby shower partileri genel olarak ifade edilecek olursa, doğumdan birkaç ay önce, annenin yakın arkadaşları tarafından, bebeğin cinsiyetine uygun süslemelerle hazırlanan ve genelde kadınların katıldığı bir partidir. Ayrıca son zamanlarda babaların ve erkek yakınların da katıldığı bilinmektedir. Baby shower partilerinde, annenin varsa doğum korkusu engellenmeye çalışılır, doğum sırasında ve doğum sonrasında annenin ve bebeğin ihtiyacını karşılayacak hediyeler verilir. Eğlenceli olması ve anneyi rahatlatması önemlidir. Bu bağlamda baby shower partilerinin, arkadaşlık ve akrabalık bağlarının güçlenmesine yardımcı olduğu da söylenebilir (Fischer, 1993:321, Chi, 2015: 657, Ezeanolue ve ark, 2017: 123, Töret, 2017: 130).

Son yıllarda oldukça sıklaşan baby shower partilerini geleneksel ritüellerden ayıran noktalardan biri organizasyon şirketlerinin tercih edilmesidir (Serbest, 2020: 67). Özellikle belirli bir tema çerçevesinde partinin yapılacağı mekân süslenmekte, bu süslemeye paralel temalarda yiyecekler hazırlanmaktadır. Konuklara davetiyeler bastırılıp, belirlenen zamanda, belirlenen mekânda ve belirlenen kişilerin katılımı ile parti gerçekleştirilmektedir. Partide hediyeler verilmekte, oyunlar oynanmakta, çeşitli eğlenceler düzenlenmektedir (Ortakçı, 2013: 17).

Bu uygulamaların sosyal medya aracılığıyla insanlarla paylaşılması, yaygınlığını arttırmış ve bireyler kendi kültürel yapılarına uyarlayarak baby shower gibi ritüelleri benimsemiştir (Byström, 2015: 41). Ayrıca sosyal medyada paylaşılan gönderilerin takipçiler tarafından beğenilmesi ve gönderilere yorum yapılması bireyin olumlu bir imaj çizdiğini düşündürmektedir (Thoumrungroje, 2014: 8). Paylaşımlar ebeveynler tarafından iyi niyetle yapılsa da zaman içerisinde çocuk üzerindeki etkisi bilinmemektedir. Sözü edilen bu paylaşımlar aynı zamanda çocuk için ileride bazı sorunlara yol açabilmektedir. Ebeveynler tarafından paylaşılan görüntüler ile çocukların dijital ayak izlerinin oluşması ve neredeyse hiç kaldırılamayacağı bilinmektedir. (Albayrak, 2020: 1214).

Günümüzde tüketim toplumunda yaşıyor olunmasının da etkisiyle anneler, doğum fotoğrafları, bebek odası süslemeleri, baby shower partileri ve doğum yogası gibi doğum öncesi ve sonrası uygulanan pratiklere daha çok yönelmişlerdir (Okutan, 2019: 661). Bu durumun yanı sıra bazı anneler baby shower ve benzeri uygulamaları tüketim toplumunun getirdiği bir zorunluluk olarak görüp baby shower partisi düzenlemeyi reddetmiştir (Burns, 2015: 794). Bu

bağlamda mevcut araştırmada günümüzde oldukça yaygınlaşmış olup aynı zamanda tüketim çılgınlığı olarak düşünülüp reddedilen baby shower partileri hakkında üniversite öğrencilerinin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

1. YÖNTEM

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin Baby Shower partisine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlandığından, çalışma, nicel araştırma desenlerinden betimsel araştırma modelinde kurgulanmış bir tarama araştırmasıdır. Betimsel araştırmalar, var olan durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir biçimde tanımlamaktadır. En bilindik betimsel yöntem tarama çalışmasıdır, çünkü tarama araştırması hem yeterince çok kişiden oluşan örneklemden elde edilen bilgiyi bize sunar hem de araştırılan grubun görüşlerini, sahip olduğu özellikleri belirler (Büyüköztürk ve ark, 2020: 20). Bu çalışma “Üniversite Öğrencilerinin Baby Shower Partisine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi” başlıklı bilimsel araştırma olarak Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Etik Kurulu’ndan (Karar Tarihi: 06/10/2021, Karar No: 2021/10/21) alınan izinle gerçekleştirilmiştir.

1.1.Katılımcılar

Bu araştırmanın çalışma grubunu üniversite öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma grubuna dahil edilen öğrencilerin belirlenmesinde uygun örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Çalışma grubu, zaman ve uygun şartlar gözetilerek kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Uygun örnekleme yöntemi, zaman, para ve işgücü kaybının önüne geçmeyi temel amaç edinmiştir. Araştırmacının kolay bir şekilde ulaşabileceği bir örneklemden verilerin toplanması olarak ifade edilmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2020: 27). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya üzerinde geçirdikleri süre göz önüne alınarak dünya çapında uygulanan trendleri yakından takip ettikleri düşünüldüğünden örneklem grubu üniversite öğrencilerinden oluşturulmuştur. Araştırmaya sadece üniversite öğrencilerinin dahil edilmesi araştırmanın sınırlılıklarındandır. Araştırmaya 144 kız, 43 erkek olmak üzere toplam 187 öğrenci katılmış olup demografik özelliklere göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

1.2.Veri Toplama Araçları

Çalışmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ile Baby Shower partisine yönelik görüşlerini ortaya koyan 14 soruluk anket formu ile toplanmıştır. Araştırma verilerini toplamaya başlamadan önce; katılımcılara araştırma hakkında bilgi verilmiş ve katılımcıların sözel ve yazılı onayları alınarak ‘Bilgilendirilmiş Onam İlkesi’ yerine getirilmiştir. Katılımcıların istedikleri zaman araştırmadan çekilebilecekleri belirtilerek “Özerklik İlkesine”, bireysel bilgilerin araştırmacı ile paylaşıldıktan sonra korunacağı söylenerek “Gizlilik ve Gizliliğin Korunması ilkesine” uyulmasına özen gösterilmiştir. Elde edilen bilgilerin ve cevaplayanın kimliğinin gizli tutulacağı belirtilerek “Kimliksizlik ve Güvenlik ilkesi” yerine getirilmiştir.

1.3.Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri, web tabanlı olarak sosyal medya grubuna üye olan üniversite öğrencilerinden toplanmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan form ile 10.10.2021/20.12.2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Veriler, SPSS (Statistical Package for Social Science) programı ile analiz edilmiştir.

2. BULGULAR

Tablo1: Araştırmada yer alan katılımcıların sosyodemografik özellikleri

		n	%
Cinsiyet	Kız	144	77.0
	Erkek	43	23.0
Öğrenime Devam Edilen Fakülte	Tıp Fakültesi/Veterinerlik Fakültesi	5	2.7
	Eczacılık Fakültesi	6	3.2
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	96	51.3
	Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi	20	10.7
	Eğitim Fakültesi	26	13.9
	Fen Edebiyat Fakültesi	15	8.0
	Siyasal Bilimler/İktisat Fakültesi	8	4.3
	İlahiyat/İslami İlimler Fakültesi	2	1.1
	Hukuk Fakültesi	3	1.6
	İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	6	3.2
Öğrenime Devam Edilen Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	1	0.5
	2. Sınıf	69	36.9
	3. Sınıf	61	32.6
	4. Sınıf	3	1.6
	5. Sınıf	52	27.8
	6.Sınıf	1	0.5

Tablo 1’de görüldüğü üzere, katılımcıların %77’si kız, %23’ü ise erkektir. Katılımcıların %51.3’ü sağlık bilimleri fakültesinde, %13.9’u eğitim fakültesinde, %10.7’si ise mühendislik ve mimarlık fakültesinde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin %36.9’u üniversite 2.sınıf öğrencisi, %32.6’sı 3. Sınıf öğrencisi, %27. 8’i ise 5. Sınıf öğrencisidir.

Tablo2: Araştırmada yer alan katılımcıların Baby Shower Partisine Yönelik Katılımları ve Fikirleri

Baby Shower Partisine Yönelik Sorular	Katılımcı Yanıtları	n	%
Baby Shower Partisini daha önce duyduunuz mu?	Evet, duydum.	162	86.6
	Hayır, duymadım.	25	13.4
Cevabınız evet ise daha önce Baby Shower Partisine katıldınız mı?	Evet, katıldım.	16	8.6
	Hayır, katılmadım.	171	91.4
Günümüzde bu doğrultuda gerçekleşen uygulamalara bakışınız nedir?	İnsanların bu tür kutlamalar yapmalarını normal karşılıyorum.	59	31.6
	İnsanların bu tür kutlamalar yapmaları hakkında net bir kararım yok.	69	36.8
	İnsanların bu tür kutlamalar yapmalarını normal karşılamıyorum.	59	31.6
Bu partinin yapılma nedeni sizce ne veya neler?	Merak, özenti	76	40.6
	Küreselleşmenin etkisi	15	8.0
	Sosyal medya kullanımı	82	43.9
	Daha iyi ebeveyn olma arzusu	14	7.5
Baby Shower Partisinin anneler üzerinde bir baskı yarattığını düşünüyor musunuz?	Olabilir	112	59.9
	Kararsızım	38	20.3
	Fikrim yok	37	19.8
Baby Shower Partisi ve benzeri uygulamalar anneleri kategorize eder mi?	Olabilir	96	51.3
	Kararsızım	51	27.3
	Fikrim yok	40	21.4
Sizce bu pratikleri geleneksel ritüellerden ayıran nedir?	Maddi açıdan daha külfetli olması (ikram, organizatör vb.)	21	11.2
	Popüler olması	54	28.9
	Sosyal çevreye uyum sağlama arzusu	30	16.0
	Belirli bir konsepti olması	17	9.1
	Sosyal medyada anı ve fotoğraf paylaşma isteği	65	34.8

Baby Shower partilerinin geleneksel uygulamalara göre daha ‘elit’ olduğunu düşünüyor musunuz?	Olabilir	51	27.3
	Kararsızım	57	30.5
	Fikrim yok	79	42.2
Baby Shower partilerinin bu kadar hızlı yaygınlaşmasının nedeni sizce nedir?	Merak, özentî	57	30.5
	Küreselleşmenin etkisi	11	5.9
	Sosyal medya kullanımı	115	61.5
	Daha iyi ebeveyn olma arzusu	4	2.1
Sizce bu ve benzeri partilerin yapılma amacı geleneksel değerlerimizle uyumakta mıdır?	Uyumaktadır.	18	9.6
	Uyuşup uyuşmadığı konusunda kararsızım.	84	44.9
	Uyuşmamaktadır.	85	45.5
Siz ilerde ebeveyn olma durumunda hangisini uygulamayı tercih edersiniz?	Baby Shower	31	16.6
	Geleneksel uygulamalar (bebek mevlidi, kırk uçurma)	156	83.4
Toplam:		187	100

Tablo 2’de görüldüğü üzere, katılımcıların %86.6’sının daha önce baby shower partisini duyduğu, %8.6’sının baby shower partisine katıldığı, %91.4’ünün baby shower partisine katılmadığı ve %31.6’sının baby shower partisine olumlu baktığı bulunmuştur. Aynı zamanda tablo 2’de üniversite öğrencilerinin %43.9’unun baby shower partisinin yapılma nedeni olarak sosyal medya kullanımının etkili olduğunu, %59.9’unun baby shower partisinin anneler üzerinde baskı yarattığını, %28.9’unun baby shower partisinin popüler olması nedeniyle geleneksel ritüellerden ayrıldığını ve %61.5’inin sosyal medya kullanımı sebebiyle baby shower partisinin yaygınlaştığını düşündükleri belirtilmiştir. Ayrıca katılımcıların %45.5’inin baby shower ve benzeri partilerin yapılma amacının geleneksel değerlerimizle uyuşmadığını düşündükleri ve %83.4’ünün baby shower partisi yerine geleneksel ritüelleri tercih ettikleri belirtilmiştir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Doğum her zaman mutlu bir olay olarak kabul edilmiştir. Ayrıca doğum, ebeveyn adaylarıyla beraber yakın akraba ve çevredekileri de sevindiren bir durumdur. Doğumun insanların yaşamlarındaki bu önemi, güzel anılarla hatırlanma çabası, ebeveynin çocuğuna verdiği değeri hem ona hem de çevresine gösterebilme isteği nedeniyle doğum ile ilgili çeşitli ritüeller ortaya çıkmıştır (Kurt ve Özkan, 2022: 770). Bunlardan birisi de baby shower partileridir. Üniversite öğrencilerinin baby shower partisine yönelik görüşleri değerlendirildiğinde; katılımcıların %31.6’sının baby shower partisine olumlu olarak baktığı bulunmuştur. Bu duruma baby shower uygulamalarının annelere manevi bir destek vererek duygusal olarak rahatlatığı inancı etkili olmuş olabilir (Burns, 2015: 791, Motswapong, 2017: 61).

Gündelik yaşam, bireylerin belirli bir zaman ve mekân çerçevesinde yer aldığı; rutin davranış biçimleri, belli başlı eylem tarzları, etkileşim biçimleri, farklı toplumsal roller ve çeşitli stratejiler geliştirdiği, bu nedenle çok katmanlı anlamlar barındıran sosyal bir alandır. Bireyin günlük yaşamda bulunduğu ortamların çeşitliliği, davranış biçimlerini önemli ölçüde şekillendirmektedir. Kişinin, hem kamusal alanda diğer insanlarla etkileşim kurmaya hazır olması hem de bulunduğu farklı ortamlara uygun tutum ve davranışlar gösterebilmesi beklenmektedir (Oskay 1989). Bireysel ve toplumsal düzeyde yaygınlaşmış yaşam tarzları ile kültürel kodların üretim kapasitesi, gündelik yaşama sosyo-kültürel bir perspektiften yaklaşmayı doğal olarak beraberinde getirir. Bu nedenle, toplumsal yapı ve kültürel ortam çerçevesinde gündelik yaşam, toplumsal ve kültürel hayatı şekillendiren bireylerin belirli bir uyum süreci içinde anlamlandırma, kavrama ve aktarma yoluyla oluşturdukları bir gerçeklik olarak görülür. Bu yapı, gündelik yaşamda gerçekleşen toplumsal ve kültürel etkileşimlerin temelini oluşturur (Yılmaz, 2021). Goffman’a göre birey, gündelik yaşamda bir aktör gibi hareket ederek, ister istemez ya da bilinçli olarak çeşitli eylemler aracılığıyla benliğini ortaya koymaya çalışır. Bu süreçte, diğer insanların kendisi hakkında birtakım izlenimler edineceğinin farkındadır. İzlenim yönetimi çerçevesinde birey, toplum tarafından kabul gören ideal izlenime uygun davranışlar sergilemeye yönelir (Güven, 2018: 114).

Diğer bir bakış açısına göre yeni medya ve sosyal medya kültürü yeni nesil annelere baby shower partileri ile ilgili paylaşım yapmalarına zemin hazırlamıştır (Ergül ve Yıldız, 2021: 612). Daha geniş bir ifadeyle sosyal medya platformları, hem annelik hem tüketim alışkanlıkları hem de anne ve bebek kutlama- armağanlaşma pratikleri açısından etkili bir faktör olmuştur (Altaş, 2018b:45). Mevcut araştırma katılımcılarının %43.9’u da baby shower partisinin yapılma nedeni olarak sosyal medya kullanımının etkili olduğunu düşünmektedir. Çünkü sosyal medya kullanan bireylerin bu platformlarda günlük yaşam tarzları hakkında, özel gün ve kutlama paylaşımlarında diğer kullanıcılarla etkileşime girdikleri ve birbirlerini etkiledikleri bilinmektedir (Bağcı, 2021, Baştok Özkan, 2022). Bu sayede benzer yaşam tarzlarının ve baby shower gibi uygulamaların çoğaldığı söylenebilir. Altaş (2018b: 177)’a göre, sosyal medya platformları “vitrin” olarak metaforlaştırılmıştır. Bu doğrultuda sosyal medya aracılığıyla sahip olunanların ve yaşanılanların sergilenmesi tüketimin ve ritüellerin temel nedeni olarak gösterilmektedir. Bu bağlamda mevcut araştırma bulgularından olan üniversite öğrencilerinin %61.5’inin sosyal medya kullanımı sebebiyle baby shower partisinin yaygınlaştığını düşünmesini açıklanabilir.

Literatür tarandığında, sosyal medyanın gösteriş amaçlı tüketim üzerindeki etkisini ele alan çeşitli araştırmalara rastlanmaktadır (Bayat & Yıldırım, 2021). Popüler kültürün etkisiyle yaşamların sosyal medya platformlarına taşınması, görünürlüğü arttırmış ve bireylerin onaylanma, beğenilme ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu ihtiyaçlar anneleri, çocukları ve tecrübeleri konusunda daha fazla paylaşım yapmalarına, kusursuz bir anne profiline sahip olma güdülerine neden olmuştur (Aktaş Kaya, 2019: 97). Ayrıca baby shower partilerinin de aynı güdülerle oluştuğu ve bu doğrultuda arttığı söylenebilir. Bu durumların bebek sahibi olacak annelerin üzerinde bir baskıya neden olduğu söylenebilir. Mevcut araştırmanın bulgularında da bu durumu destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bağlamda katılımcılarının %59.9’u baby shower partisinden anneler üzerinde baskı yarattığını düşünmektedir. Toplumsal zeminde kültüre özgü pratiklerin simgesel bir boyutta analiz edilmesinde en dikkat çeken düşünür Bourdieu olmuştur. Pierre Bourdieu, Fransız toplumundaki sosyal grupların tüketim alışkanlıklarını “Yeniden Üretim ve Kültürel Beğeniler Teorisi” çerçevesinde ele alarak tüketim olgusunu incelemektedir (Bourdieu, 2015). Bu inceleme sırasında, tüketilen ürünlere atfedilen sembolik anlamlara dikkat çekmektedir. Söz konusu sembolik anlamlar, bireylerin toplumsal statülerini tüketim objeleri aracılığıyla ortaya koymaktadır.

Teknolojinin ilerlemesi, küreselleşmenin hız kazanması ve dijital dünyanın etkisinin giderek artmasıyla birlikte toplumsal yapıda da çeşitli değişimler gözlemlenmektedir. Günümüzde bireyler, gerçekleştirdikleri tüketim davranışlarını sosyal yaşamlarında paylaşma eğilimi göstermektedir. Bu doğrultuda insanlar; sahip oldukları, satın aldıkları ya da kullandıkları ürünleri başkalarına sergileme isteği taşımaktadır. Seyahat edilen yerler, tüketilen yiyecekler, boş zaman etkinlikleri ve yaşam tarzları gibi pek çok faaliyet bireyler tarafından sıkça paylaşılmaktadır. Bu paylaşımlar aracılığıyla kişiler, kendilerini diğerlerinden ayıran bir kimlik ya da imaj oluşturma çabasına girmektedir. Bu durum, sosyal statülerin belirlenmesine ve sınıfsal ayrımların ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Toplumdaki bu davranış eğilimleri ise gösteriş tüketiminin temelini meydana getirmektedir.

Geçmiş zamanlarda yaşanan yer ve yöreye göre değişen doğum ritüelleri medyanın da etkisiyle öncelikle birçok değişime uğramış daha sonra da birbirine çok benzeyen yapılara bürünmüştür (Sarıkaya, 2019: 61). Bu duruma gelişen teknoloji, görünürlük ihtiyacı, artan talep ve profesyonelleşen tüketim sektörü etkili olmuştur. Geleneksel değerlerden sıyrılarak farklı bir boyut kazanan doğum günü, diş buğdayı gibi armağanlaşma ve kutlama ritüellerine baby shower partileri de örnek gösterilebilir (Ergül ve Yıldız, 2021: 623). Yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin %28.9'u da baby shower partisinin popüler olması nedeniyle geleneksel ritüellerden ayrıldığını düşünmektedir. Fakat modernleşen dünyaya rağmen katılımcıların %83.4'ünün baby shower partisi yerine geleneksel ritüelleri tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, geleceğin ebeveyn adaylarını oluşturan genç neslin, teknoloji çağında yetişmelerine rağmen yüksek oranda geleneksel ritüelleri benimsedikleri söylenebilir. Ayrıca geleneksel ritüellerden ayrılan baby shower partilerinin yaygınlaşmasında sosyal medya platformlarının etkili olduğunu düşünmektedirler. Sosyal medyanın anneler üzerinde baskı yarattığını ve annelerin baby shower partilerini sosyal medya platformları nedeniyle tercih ettiklerini ifade etmektedirler. Öte yandan katılımcıların düşük oranda da olsa baby shower partilerine annelere iyi gelme ihtimalinden dolayı olumlu baktıkları da söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, K.D. (2019). Sosyal medyada kusursuz anneliğin temsili: instgram örneği". Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Albayrak S.E (2020). Sosyal Medya'da Çocuk Mahremiyeti: Ebeveynlerin Instagram'daki Çocuk Mahremiyetine Bakış Açıları. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19(39), 1211-1226.
- Altaş, B. (2018). "Kutlama ve Armağanlarca Kuşatılan Annelik: Diş Buğdayı, Baby Shower ve Annelik Eksenindeki Diğer Ritüeller Motherhood Surrounded by Gifts and Celebration: Tooth Wheat, Baby Shower and Other Rituals on the Axis of Motherhood." Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi, 7(2), 1-31.
- Altaş, B. (2018). "Tüketim toplumunda anneliğin yeni görünümüleri". Doktora Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Bağcı R. B. (2021). Gösterişçi tüketimin Türkiye'de Kültür bağlamında incelenmesi: eltilerin savaşı filmi üzerine değerlendirmeler. Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5.(3), 775-787.
- Baştok Ö. G. (2022). Küreselleşme ve kültürel akışkanlık bağlamında, baby shower, ritüeli: İstanbul örneği. Kesit Akademi Dergisi, 8 (32), 560-591.

- Bayat, M. & Yıldırım, H. (2021). Dini Yönelim Eğilimi ve Sosyal Medya Kullanımının Gösterişçi Tüketim Üzerine Etkisi. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 19(2), 149-172. Doi: <http://dx.doi.org/10.11611/yead.886937>
- Baysan M. (2020). “Kütahya’da geçmişten günümüze doğum âdetleri: Bir gelenek olarak doğu yatağı.” *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (64), 265-283.
- Bourdieu, P. (2015). Ayrım beğeni yargısının toplumsal eleştirisi (D. Fırat ve G. Berkkurt, Çev.). Heretik Yayınları.
- Burns, E. (2015). The blessingway ceremony: ritual, nostalgic imagination and feminist spirituality. *Journal of religion and health*, 54(2), 783-797.
- Byström, Cecilia. The Ritual Construction of Fetal Personhood: A Voyage through the Gendering of the Unborn in Peruvian Baby Showers. *Department of Ethnology, History of Religions and Gender studies (ERG)*, [\[PDF\] The Ritual Construction of Fetal Personhood : A Voyage through the Gendering of the Unborn in Peruvian Baby Showers | Semantic Scholar](#) (Erişim Tarihi: 20.12.2021)
- Chi H, Benjamin M, Stringer E. (2015). Increasing PMTCT uptake through integrated faith-based activities. *The Lancet Global Health*, 3(11), 657-s658.
- Ekşi, O., Cesur, Z., ve Yavuzylmaz, O. (2022). Algılanan Sosyal Medya Pazarlaması'nın Gösterişçi Tüketim Üzerine Etkisi'nde Influencer Pazarlamasının Aracılık Rolü. *Balkan & Near Eastern Journal of Social Sciences (BNEJSS)*, 8(2).
- Ergül, G. ve Sıtkı Y. (2021). Sosyal medyada sosyal annelik: Instagram anneliği. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 611-627.
- Ezeanolue, E. Echezona V. (2017). What do you need to get male partners of pregnant women tested for HIV in resource limited settings? The baby shower cluster randomized trial. *AIDS and Behavior*, 21(2), 587-596.
- Fischer E. ve Gainer B. (1993). Baby showers: A rite of passage in transition. *ACR North American Advances*, 20(1), 320- 324.
- Güven, U.Z. (2018). Kültür, Gündelik Hayat ve Teatrallik İlişkisi Açısından Performans Antropolojisi. *Antropoloji*, (36), 103-123.
- Han, S. S. (2006). The baby in the body: Pregnancy practices as kin and person making experience in the contemporary United States. University of Michigan.
- Hryciuk, R. E. (2010). “Reconstructing Motherhood in Contemporary Mexico: Discourse Ideologies and Everyday Practices”. *Polish Sociological Review*, 172(4), 487-502.
- Imber- BE. (2020). “Rituals in the time of COVID-19: imagination, responsiveness, and the human spirit.” *Family process*, 59(3), 912-921.
- Karal, S., & Mehmetoğlu, M. (2021). Tüketim toplumunda gündelik hayat sembolizmi: Poşet taşıma üzerine sosyolojik bir inceleme. *NOSYON: Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi*, (7), 14-25.
- Kurt N. ve Özkan H. (2022). Annelerin Annelik Rolü ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi: Tanımlayıcı Çalışma. *Türkiye Klinikleri Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 769- 779.
- Miller, T. (2010). Annelik Duygusu: Mitler ve Deneyimler. 1.Baskı.İstanbul: İletişim Yayınları.

- Motswapong, P. Elizabeth “A Little Baby is on the Way:” and Community-Building in Gaborone Baby Showers. *Gender Studies*, 2017: 16(1), s50-70.
- Okutan N. ve Kahraman A. B. (2019). Kayserili Annelerin Doğum Pratikleri Üzerine Bir İnceleme. *Journal of International Social Research*, 12(65), 657- 666.
- Ortakçı, A. (2013). Geçiş dönemlerinden doğuma yeni bir evre:“baby shower”. *Bilim ve Kültür - Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 13-24.
- Oskay, Ünsal. “Modern Toplumlarda Gündelik Hayatın Sistemle Bütünleşmemiz ve Birey Olamayışımız Açısından Önemi”. Bruce Brown. Marx, Freud ve Günlük Hayatın Eleştirisi. çev. Y. Alogan. 7-13. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1989.
- Passeron, J., Bourdieu, P. (2015). Yeniden üretim eğitim sistemine ilişkin bir teoremin ilkeleri. (A. Sümer., Ö. Akkaya., L. Ünsaldı, Çev.). Ankara: Heretik Yayıncılık.)
- Sarıkaya S. (2019). Gösteri toplumunda geleneksel törenlerin dönüşümü: Doğum, düğün ve cenaze törenleri üzerine bir inceleme. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Serbest K. (2020). Kültür aktörlerinden internet fenomenlerine doğum ve evlilik ile ilgili uygulamalar. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 3(5), 48-69.
- Tanyıldızı E. (2015). “Elazığ halk kültüründe doğum adetleri.” *Electronic Turkish Studies*, 10(12), s1067-1084.
- Thoumrungroje A. (2014). The influence of social media intensity and EWOM on conspicuous consumption. *Procedia-Social and behavioral sciences*, 148, 7-15.
- Töret A.B. (2014). “Geleneksel doğuma hazırlık uygulamalarının günümüz kent toplumuna evrimine bir örnek:“Bebek Kutlama Partisi”.” *Folklor/Edebiyat*, 23(90), 133-150.
- Yılmaz, M. (2021). Gündelik Hayat: Sosyo-Kültürel Bir Yaklaşım. *Medeniyet Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 143-162.